

BAKTERIELLIN ENDOKARDIITIN PROFYLAKSIAOHJEET

Määrätyissä sydänvioissa bakteriellin endokardiitin riski on lisääntynyt. Kun niitä sairastaville potilaille suoritetaan bakteremiaa aiheuttavia toimenpiteitä, on mikrobilääkeprofylaksia tarpeen seuraavien suositusten mukaisesti:

I SYDÄNVIAT, JOISSA PROFYLAKSIA ON TARPEEN

keinoläppä (läppäproteesi)
reumaattinen tai hankittu läppävika
useimmat synnynnäiset sydänviat (ei ASD)
hypertrofinen obstruktiivinen kardiomyopathia
mitraaliläppäprolapsi
potilas on sairastanut aikaisemmin endokardiitin

II SUUHUN, NENÄNIELUUN TAI KEUHKOPUTKIIN KOHDISTUVAT TOIMENPITEET, JOIHIN LIITTYY LIMAKALVOVAURIO TAI VERENVUOTOA (suunnataan streptokokkia vastaan)

Profylaksia on tarpeen nielurisojen tai kitarisan poistossa, bronkoskopiassa jäykällä bronkoskoopilla, infektoituneen kudoksen inkisiossa tai drenauksessa ja muissa hengitysteiden lima-kalvoon kohdistuvissa leikkauksissa ja biopsioissa sekä hampaisiin kohdistuvissa toimenpiteissä, erityisesti hampaanpoistossa ja ikenien hoidossa.

Suun kautta muille kuin keinoläppäpotilaille

Amoksisilliini kerta-annoksena 3 g 1-2 tuntia ennen toimenpidettä TAI V-penisilliini 2 milj. KY 1-2 tuntia ennen toimenpidettä ja 1 milj. KY 6 tuntia toimenpiteen jälkeen.

Penisilliiniyliherkillä erytromysiini (tai kefaleksiini) 1 g 1-2 tuntia ennen toimenpidettä ja 0,5 g toimenpiteen jälkeen.

HUOM! Amoksisilliinia voidaan käyttää myös keinoläppäpotilaille yksinkertaisissa toimenpiteissä, joissa ei käytetä yleisanestesiaa.

Parenteraalisesti kun peroraalista profylaksia ei voida käyttää

G-penisilliini 2 milj. KY IV tai IM 30–60 minuuttia ennen toimenpidettä ja 1 milj. KY 6 tuntia toimenpiteen jälkeen.

Parenteraalisesti keinoläppäpotilaille (erityisesti yleisanestesiaa käytettäessä)

Ampisilliini 2 g IM tai IV JA gentamysiini 1,5 mg/kg IM tai IV 30–60 minuuttia ennen toimenpidettä JA amoksisilliini 1,0 g suun kautta 6 tuntia toimenpiteen jälkeen.

Parenteraalisesti penisilliiniyliherkille

Vankomysiini 1 g IV 1 tunnin hitaana infuusiona alkaen ½ - 1 tuntia ennen toimenpidettä.

III RUOANSULATUSKANAVAAN, VIRTSA- TAI SUKUELIMIIN KOHDISTUVAT TOIMENPITEET (suunnataan enterokokkia vastaan)

Profylaksia on tarpeen kaikilla eturauhas- ja virtsatieleikkauksissa, paksusuolileikkauksissa, sappileikkauksissa, kohdun alatiepoistossa, virtsarakon täyhystyksessä sekä virtsarakon katet-risoinnissa, jos potilaalla on bakteriuria.

Profylaksia on tarpeen vain keinoläppäpotilaille ruokatorven dilataatiossa, ruokatorven tai mahalaukun täyhystyksessä, ruokatorven skleroterapiassa, kolonoskopiassa, rektoskopiassa, kokografiassa, kohdun kaavinnassa tai kierukan asennuksessa, alatiesynnytyksessä tai keisarin-leikkauksessa, raskauden keskeytyksessä tai sterilisaatiossa sekä virtsateiden katetroinnissa, kun potilaalla ei ole bakteriuriaa.

Pienissä toimenpiteissä suun kautta

Amoksisilliini 3 g ennen toimenpidettä ja 1 g 6 tuntia toimenpiteen jälkeen.

Penisilliiniyliherkille sulfatrimetopriimi 4 tablettia ennen toimenpidettä kerta-annoksena.

Suuremmissa toimenpiteissä ja keinoläppäpotilailla

Ampisilliini 2,0 g IM tai IV JA gentamysiini 1,5 mg/kg IV tai IM ½ - 1 tuntia ennen toimenpidettä ja 8 tuntia toimenpiteen jälkeen (jälkimmäisen annoksen voi korvata amoksisilliinillä 1 g suun kautta).

Penisilliiniyliherkille vankomysiini 1 g 1 tunnin hitaana infuusiona alkaen ½ - 1 tuntia ennen toimenpidettä.

IV MÄRKÄPESÄKKEISIIN KOHDISTUVAT LEIKKAUKSET (kuten paiseen inkiisio)

(suuntaus stafylokokkia vastaan)

Mikrobilääke valitaan tapauskohtaisesti. Voidaan käyttää esim. kefuroksiimia 0,75 g IM ½ - 1 tuntia ennen tai kloksasilliinia tai erytromysiiniä 1 g suun kautta 1 - 2 tuntia ennen toimenpidettä.